

ואולי י"ל בדרך אפשר שמצינו שניהם בתנ"ך כו"כ פעמים וברובם הרי ברך וברך הוא ענין של ברכה למעליותא (אלא שאצל בלעם ה"ז הי' שלא כפי רצון בלעם והברכה היתה על אפו ועל חמתו).

אולם מצינו תיבת ברך פעם אחת באופן שלילי אצל איוב (איוב ב, ט) "ותאמר לו אשתו עודך מחזיק בתמתך בְּרַךְ אלקים ומת" וכפירוש המצודת ציון "לשון כינוי כלפי מעלה", וכפי שמפרש במצודת דוד "...ובעון זה תמות מיד והנה טובה לך כו'", וממשיך איוב (שם, י) "כדבר אחת הנבלות תדברי" וגו', ועי' שם המשך הדברים שכאן ענין ברך תוציא ענין שלילי, ובסוף הספר (פרק מב) וה' ברך וגו' ענין טוב. וכמוכן זה דוחק ליישב גרסתינו.

ועדיין צ"ע כי לכאור' רוב סימני הסדר הם בשם דבר (חוץ מ"קדש ורחץ" בל' ציווי וכ"ק אדמו"ר מבאר זה) ושאר הסימנים כולם שם דבר או עכ"פ ענין הנעשה בהוה (כורך). ואולי ליישב ע"ד הדרש שלפי גרסתינו הענין כבר נתברך בעבר ברך וגם זה דוחק ועצ"ע ומצוה ליישב.

הטעם שאין מברכים שעשה נסים

בהגש"פ עם לקוטי טעמים כו' קטע המתחיל "שהחיינו כו' במוצש"ק יקנה"ז" בקטע ב כותב כ"ק אדמו"ר: "אין מברכין ברכת שעשה נסים, לפי שעתיד לאומרו בהגדה... למי שעשה לנו כל הנסים האלו... וי"א מפני שאין מברכין ברכה זו אלא על מצוה דרבנן (מהר"ל)".

ואולי י"ל שהטעם שמביא כ"ק אדמו"ר תי' המהרי"ל באחרונה הוא לפי שתירוץ א' מובן יותר דהרי: א. אומרים אותו, ב. והוא העיקר הרי מצות ד' כוסות הם "מצוה מדברי סופרים" וא"כ הרי יכולים לברך ברכת שעשה נסים, אלא שבדוחק י"ל שנגרר הכוסות אחר המצה והגדת סיפור יצי"מ שהם מדאורייתא - ועכ"פ אינו כ"כ פשוט כתי' הראשון.

והטעם שאעפ"כ מביאו הוא (ע"פ הכלל שלימד כ"ק אדמו"ר ע"ד רש"י דכשמביא ב' תירוצים צריכין ב' הפירושים להבין הענינים) (אע"פ שבהגדה אי"ז "פשוטו של מקרא" ואין לומר שדומה ממש), דהנה יש לעיין במקומות שמברכין ברכה זו, דהנה בהדלקת נר חנוכה שמברכים הברכה הנה גם שם עתיד לומר (ותיכף אחר ההדלקה) ב"הנרות הללו" "ועל הנסים... שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה". וזה דומה

ביותר לנוסח ברכת שעשה נסים שבהגדה ואף שזה בסמיכות זמן אעפ"כ אומרים הברכה! ואף בפורים אומרים ב"שושנת יעקב" תוכן דומה בלי הזכרת לשון נסים ("תשועתם היית לנצח ותקותם בכל דור ודור). ואולי י"ל בד"א שלכן מביא שני תירוצים.

לזמן הזה

בקטע המתחיל לזמן הזה כותב כ"ק אדמו"ר: "הלמד בחיריק וכ"ה בסידור של"ה רש"ל מט"מ מג"א ר"ס תרע"ו", ע"פ כללי הדקדוק לכאו' מתאים יותר כפי מנהגנו כי א. לזמן פירושו להזמן. ז.א. שהגיענו להזמן עם הא הידיעה, וא"כ הזה כפל לשון (ה- הא הידיעה שפירושו "זמן זה" שאודותו מדברים, ומוסיפין הזה, עוה"פ) ולזמן הוא כללי ואח"כ מפרט הזה, ולכאו' מתאים יותר ג"כ ע"פ פנימיות הענינים ואכ"מ.

ברכת מאורי האש

בקטע המתחיל הברכה כותב כ"ק אדמו"ר: "מנהג בית הרב: בהבדלת מוצש"ק שחל ביו"ט אין מקרבין הנרות ואין מאחדין השלהבת שלהם, וכן אין מביטים בצפרנים. ורק בעת ברכת בורא מאורי האש, מסתכל בנרות כמו שהם כ"א בפ"ע". שמעתי מחכם א' שמנהג העולם הוא לקרב אל הנרות בעת אמירת ברכת בורא מאורי האש הוא מפני שאין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו, ואם כן צריכין להתקרב אל הלהב וכו' וכזה לא ראו (בפסח) בבית הרב (וכפשטות הל' כאן אין מקרבין הנרות) (וכלשון שאין מתקרבין אליהם)), ולכאו' טעם מנהגנו הוא שלא צריכים הרבה אור כדי שיאותו לאורו ואם ישנו כבר אורות אחרים בחצר וכו' אז כבר האור דנרות יו"ט מאירים מספיק כדי שיאותו.

ועפ"ז יש להמתיק מנהג הנשים שאין מביטים על הצפרנים כל השנה כולה (מפני הטעם הידוע דזה שמביטים על הצפרנים מפני שעור הגוף הי' כולו כצפורן אצל אדם וחיה וכשחטאו נעשה כפי שהוא אצלנו וזוכרין א"ז במוצש"ק ואין מקום לנשים - חוה - להזכיר העונש שנעשה ע"י חטאם ואכ"מ) ומברכים רק בהבטה על הנרות, וזה יוכיח שאין צריכין הבטה בצפרנים לברכה זו ואין צריכין להיות קרוב לנרות.

ומביא כל הנ"ל כמעשה רב ומנהג בית הרב כי יכולין לטעות כנ"ל ולחשוב שנרות יו"ט הן כשרגא בטיהרא ואינו כן כנ"ל.